

PAPILDOMAS MODULIS

Kultūrinė kompetencija

MOKYMOSI ĮIKSLAI IR VEIKLOS UŽDAVINIAI

Uždavinys Nr. 2

Uždavinys Nr. 1

**ATPAŽINTI IR
ANALIZUOTI
KULTŪRINIUS
SKIRTUMUS BEI JŲ
ĮTAKĄ SVEIKIMUI**

- Dalyviai išmoks atpažinti kultūrinės vertybes, įsitikinimus ir praktiką, galinčią daryti įtaką žmogaus požiūriui į sveikimo procesą.
- Dalyviai išmoks vertinti, kaip kultūrinė stigma ir visuomenės normos veikia sveikimo patirtis ir galimybes gauti pagalbą.

**SUKURTI STRATEGIJAS, KAIP EFEKTYVIAI
PRITAIKYTI KOUČINGO METODUS, KAD
BŪTŲ TINKAMAI REMIAM ASMENYS IŠ
ĮVAIRIŲ KULTŪRINIŲ APLINKŲ**

- Dalyviai išmoks pritaikyti koučingo technikas, atsižvelgiant į specifinius kultūrinius poreikius ir bendravimo stilius.
- Dalyviai išmoks taikyti kultūriškai jautrius metodus, siekiant užmegzti pasitikėjimą ir gerus santykius su klientais iš įvairių kultūrinių aplinkų.

Uždavinys Nr. 3

**SKATINTI ĮTRAUKIĄ
PAGALBĄ
SVEIKSTANTIEMS
ASMENIMS PER
KOUČINGĄ,
PUOSELĖJANT
PAGARBĄ IR EMPATIJĄ
KULTŪRINEI ĮVAIROVEI**

- Dalyviai išmoks kurti įtraukios aplinkos, kurioje kultūrinės skirtybės būtų vertinamos ir integruojamos į sveikimo planus.
- Dalyviai taps empatiškesni ir išmoks aktyvaus klausymosi, siekiant įveikti kultūrinius barjerus ir kartu stiprinti klientų savarankiškumą jų sveikimo procese.

PAPILDOMAS MODULIS

Kultūrinė kompetencija

VEIKLOS APRAŠYMAS IR PRIEMONĖS

Veiklos aprašymas

1. Tikslinė grupė – suaugusiųjų švietėjai ir sveikimo koučeriai
2. Trukmė – val.

1. Atvejų analizės: kultūriniai profiliai.
2. Konferencinė lenta arba balta lenta.
3. Žymekliai ir lipnūs lapeliai.

Priemonės

VEIKLOS VYKDYMO METODIKA

VAIDMENŲ ŽAIDIMAS

Dalyviai vaidina koučingo sesijas: vienas atlieka koučerio vaidmenį, kitas – kliento, kilusio iš kitokios kultūros. Ši veikla leidžia dalyviams praktikuoti įgūdžius, tyrinėti skirtingas perspektyvas ir apmąstyti kultūrinių dinamikų poveikį saugioje aplinkoje.

ATVEJO ANALIZĖS

Atvejo analizėje yra naudojami realūs arba fiktyvūs scenarijai. Tikslas – dalyviai analizuoja kultūrinės dinamikas ir jų poveikį sveikimo koučingui. Šis požiūris skatina kritinį mąstymą ir problemų sprendimą, leidžiant dalyviams išsamiai nagrinėti kultūrinius skirtumus bei kurti individualizuotas koučingo strategijas.

GRUPINĖ DISKUSIJA

Grupinė diskusija – tai bendradarbiavimo metodas, skatinantis dalyvius dalytis įžvalgomis, požiūriais ir patirtimi struktūruotoje aplinkoje. Šio modulio kontekste grupinės diskusijos leidžia dalyviams reflektuoti apie kultūrinius skirtumus, pasidalinti koučingo metodų pritaikymo strategijomis ir gilinti supratimą per dialogą.

VIZUALUS INFORMACIJOS PATEIKIMAS

Tai technika, kai informacija yra pateikiama įvairiomis lentelėmis ar schemomis, siekiant iliustruoti idėjų tarpusavio ryšius. Vaizdinis informacijos pateikimas padeda dalyviams išskaidyti sudėtingas kultūrinės sąvokas, suprasti ryšius tarp kultūrinių veiksmų ir sveikimo procesų bei bendradarbiaujant kurti veiksmingas koučingo strategijas.

Kultūrinė kompetencija

ATVEJO ANALIZĖS: KULTŪRINIAI PROFILIAI

Klientės vardas: Amara

Iš kokios kultūros kilusi: Vakarų Afrikos imigrantė, kuris labai vertina šeimą ir bendruomenę.

Sveikimo iššūkiai: susiduria su sunkumais ieškant išorinės pagalbos dėl kultūrinės stigmos, susijusios su priklausomybe.

Konteksto suvokimas

Amaros kultūrinė aplinka turi didelę įtaką jos sveikimo procesui. Būdama Vakarų Afrikos imigrantė, ji ypatingai vertina šeimą ir bendruomenės palaikymą, tačiau kultūrinė stigma, susijusi su priklausomybe, trukdo jai drąsiai kreiptis pagalbos iš šalies. Be to, jos religinės ar dvasinės vertybės gali būti svarbi jos įveikos ir sprendimų priėmimo dalis.

Konsultacijos aprašymas:

- Situacija: jūs konsultuojate Amarą, Vakarų Afrikos imigrantę, kuri susiduria su sunkumais sveikimo procese dėl kultūrinės stigmos ir priklausomybės nuo šeimos pritarimo.
- Tikslas: užmegzti pasitikėjimą pripažįstant jos kultūrinės vertybes ir ieškoti būdų, kaip įtraukti jos bendruomenę į sveikimo procesą.
- Patarimai konsultavimui:
 - a. Rodykite pagarbą jos kultūrinėms tradicijoms, klausdami apie jų vaidmenį jos gyvenime.
 - b. Venkite primesti sprendimus; vietoje to bendradarbiaukite, kad sveikimo tikslai atitiktų jos kultūrinį kontekstą.

Klientės profilis:

- **Elgesys konsultacijos metu:**
 - Iš pradžių nedrįsta atvirai dalintis informacija.
 - Naudoja netiesioginę kalbą, išreikšdama rūpesčius.
 - Teigiamai reaguoja į empatiškus ir kultūriškai jautrius klausimus.

Kultūrinė kompetencija

ATVEJO ANALIZĖS: KULTŪRINIAI PROFILIAI

Kliento vardas: Yusuf

Iš kokios kultūros kilęs: Yusuf yra 40 metų Turkijos imigrantas, gyvenantis Vokietijoje.

Sveikimo iššūkiai: Yusuf kovoja su kaltės ir gėdos jausmais dėl priklausomybės, kurią jis laiko asmenine nesėkme ir gėda savo šeimai. Jis vengia atvirai kalbėti apie savo sunkumus, nes negali kitiems parodyti, kad tau kyla sunkumų dėl kultūros, ypač jei esi vyras. Be to, jis bijo būti teisiamas tiek savo šeimos, tiek vietinės turkų bendruomenės Vokietijoje.

Konteksto suvokimas

Yusuf kultūrinis kontekstas reikšmingai veikia jo sveikimo kelią. Būdamas turkų kilmės imigrantas Vokietijoje, jis gyvena tarp dviejų skirtingų kultūrinių tapatybių: turkų paveldo, kuriame vertinamas kolektyvizmas ir šeimos reputacija, bei Vokietijos visuomenės normos, pabrėžiančios individualumą ir atvirumą. Jo kaltės jausmas kartu su baime dėl bendruomenės stigmatos sukuria vidinį konfliktą ir nenorą ieškoti išorinės pagalbos. Jo tikėjimas užima svarbią vietą jo pasaulėžiūroje – tai tiek jėgos šaltinis, tiek kartais kaltės jausmą keliantis moralinių trūkumų suvokimas.

Konsultacijos aprašymas:

- **Situacija:** jūs konsultuojate Yusuf, turkų kilmės imigrantą, gyvenantį Vokietijoje, kuris siekia atsikratyti priklausomybės, tačiau susiduria su kultūrine kaltės jausmo ir bendruomenės stigmatos našta.
- **Tikslas:** padėti Yusuf įgyti pasitikėjimo ieškant pagalbos, suderinant jo tikslus su kultūrinėmis ir religijos vertybėmis. Ieškoti jautrių kultūrinių požiūrių būdų aptarti jo iššūkius taip, kad nesužeistų šeimos garbės jausmo.

Patarimai konsultavimui:

- **Pradėkite nuo empatijos:** pripažinkite spaudimą, kurį jis jaučia būdamas turkų bendruomenės nariu Vokietijoje.
- **Teigiamai įtraukite tikėjimą:** aptarkite, kaip jo tikėjimas gali padėti ir paremti jo sveikimą, o ne koncentruotis į kaltę ar tariamus trūkumus.
- **Gerbkite jo privatumo poreikį:** pasiūlykite sprendimus, kurie atitiktų jo norą saugoti šeimos reputaciją, tačiau tuo pačiu suteiktų reikiamą pagalbą.

Kliento elgesys konsultacijos metu:

- Nesiryžta dalintis asmenine informacija, ypač pokalbio pradžioje.
- Gali išreikšti kaltę naudodamasis religiniais išsireiškimais (pvz., „Jaučiu, kad nuvyčiau savo tikėjimą ar šeimą“).
- Teigiamai reaguoja į empatišką ir nedirektyvų konsultavimą, kurio metu yra gerbiamas jo privatumas ir kultūrinės vertybės.

PAPILDOMAS MODULIS

Kultūrinė kompetencija

VEIKLOS APRAŠYMAS

Įvadas (10 min.):

- Trumpai paaiškinkite kultūrinės kompetencijos svarbą vykdant konsultacijas dėl sveikimo.
- Pasidalykite šios veiklos tikslais.

Pasiruošimas (15 min.):

- Išdalinkite lapus su kultūriniais profiliais. Kiekviename profilyje pateikiama:
 - trumpa asmens apžvalga,
 - kultūrinės normos ar vertybės, darančios įtaką jų sveikimo procesui,
 - iššūkiai, su kuriais jie susiduria.
- Paskirkite dalyviams vaidmenis (koučeris ar klientas).

Vaidmenų žaidimas (30 min.):

- Kiekviena pora praktikuoja konsultaciją su klientu. Koučeris pritaiko savo stilių pagal kliento kultūrinį kontekstą.
- Po 15 min dalyviai apsikeičia vaidmenimis.

Grupinė diskusija (20 min.):

- Aptarkite įžvalgas po vaidmenų žaidimo:
 - Su kokiais iššūkiais susidūrė koučeriai?
 - Kaip kultūriniai skirtumai įtakojo pokalbį?
 - Kokie prisitaikymai buvo veiksmingi?

Vizualus informacijos pateikimas (15 min.):

- Ant konferencinės lentos užrašykite aptartus kultūrinius aspektus ir siūlomas strategijas.
- Sukurkite vizualinį vaizdą, kaip kultūrinis supratimas gali pagerinti sveikimo procesą.

Apibendrinimas (10 min.):

- Apibendrinkite pagrindines išvadas.
- Suteikite dalyviams papildomų išteklių tolesniam mokymuisi.